

**Міністерство освіти і науки України
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
Національний університет фізичного виховання і спорту України
Полтавський державний медичний університет
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Громадська організація «Всеукраїнська асоціація фізичної медицини,
реабілітації і курортології»
National University of Science and Technology Politechnica of Bucharest
(Romania)
CITY University of London (United Kingdom)
Vilnius University (Lithuania)
Vrije Universiteit (Belgium)
Strasbourg University (France)**

**ФІЗИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ТА
ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ:
РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

**Збірник наукових матеріалів ІХ Всеукраїнської науково-практичної
конференції з міжнародною участю**

15 листопада 2023 року

Полтава 2023

Причина таких проявів може бути зумовлена: не бажанням комунікувати взагалі, або в конкретний момент з конкретною людиною в певній ситуації; зосередженні фокусу уваги на улюбленій стереотипній діяльності; підвищенням тривожності зумовленої внутрішніми факторами та зовнішніми обставинами (зміною звичного стану речей). Специфіка мовлення дітей з аутизмом характеризується порушеннями базових функцій мовлення, а саме комунікативної та мисленнєвої, що зумовлено структурою дефекту при аутизмі. Однак, не зважаючи на біологічну природу порушень вікових, функціональних та видових аспектів мовлення у дітей з аутизмом, важливим фактором становлення мовлення є також соціальне середовище яке може як стимулювати, так і гальмувати його розвиток. Отже, враховуючи, що мовлення є важливим засобом комунікації та способом залучення дитини до соціального середовища варто цілеспрямовано стимулювати його розвиток у дітей з аутизмом. Для цього необхідна вчасна та ефективна діагностика характеру порушень мовлення у дітей з аутизмом, налагодження емоційного контакту з дитиною та забезпечення оптимального мовленнєво-комунікативного середовища в умовах сім'ї та навчально-виховних, розвивально-корекційних закладах де перебувають діти з аутизмом.

Література

1. Психологія: підручник / За ред. Ю. Л. Трофімова. – К.: Либідь, 1999. – 558 с.
2. Романчук О. Розлади спектру аутизму в запитаннях та відповідях / Олег Романчук – Львів: Колесо, 2010. – 168 с.
3. Логопедія: підручник / За ред. М. К. Шеремет – К.: Видавничий дім «Слово», 2010. – 672 с.

Рудь А.Р., студентка
спеціальності «Фізична терапія, ерготерапія»
Клеценко Л.В., к.пед.н., доцент
*Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»*

КОРЕКЦІЯ МОВЛЕННЄВИХ ПОРУШЕНЬ ЗАСОБАМИ АРТ-ТЕРАПІЇ

Розвиток мовлення дітей – це один з основних напрямків роботи закладів дошкільної освіти. В базовому компоненті дошкільної освіти акцент зроблено не на розв'язанні окремих завдань, а на цілісному підході до формування мовленнєвої компетентності як важливої умови становлення мовленнєвої особистості дошкільника. Пріоритетним завданням освітян стає формування такої особистості, яка здатна комунікувати з оточуючими, вільно висловити думку та реалізувати себе як особистість. Для досягнення окресленої мети необхідно навчання мови та розвиток мовленнєвих навичок. Проте на сучасному етапі педагоги зіштовхуються з багатьма викликами, оскільки непоодинокими випадками стають психологічні та фізіологічні порушення у розвитку.

Порушення мовленнєвого розвитку – це одна з найбільш поширених проблем, яке викликає низку похідних відхилень, які позначаються на подальшому розвитку дитини. Саме тому актуальним питанням є пошук ефективних шляхів подолання мовленнєвих відхилень дошкільників, їх корекція, що є вагомим умовою формування інтелектуальних якостей особистості, сприяє розширенню світогляду, стимулюванню та збагаченню комунікативних навичок, засвоєнню культурного досвіду людства. Світові освітні тенденції, які спрямовані на демократизацію та гуманізацію навчального процесу, створюють умови для того, щоб всі діти, зокрема і ті, які мають складні порушення у розвитку мовлення, були залучені до навчання у всіх закладах освіти, і, передусім, у закладах дошкільної освіти. Звичайно, це вимагає від працівників закладів дошкільної освіти пошуку та застосування нових нестандартних форм, методів та засобів розвитку мовлення дітей. В роботі з дошкільниками вкрай важливо використовувати «гнучкі» види роботи, одним з яких є арт-терапія. Практика показує, що за допомогою арт-терапії створюються такі умови, які дають змогу вивчати особистість дитини у процесі виконання різноманітних творчих завдань, зрозуміти її, відчувати настрій та розкрити життєві цінності й інтереси. Саме мистецька терапія поєднує в собі розвивальний, діагностичний, виховний та корекційний процеси, створюючи основу для налагодження довірливих стосунків між педагогом і дитиною, ефективною соціальною взаємодією та якісного педагогічного впливу. [1]

Арт-терапія, або терапія мистецтвом – це універсальний метод лікування на основі різних видів мистецтва, який дозволяє широко використовувати не тільки індивідуальну, але й групову форми роботи з дітьми; ставити і вирішувати конкретні психокорекційні завдання зі створення нових мотивів, установок; їх закріплення в реальній дійсності. Арт-терапія дає вихід внутрішнім конфліктам і сильним емоціям дитини, допомагає при інтерпретації витиснутих переживань, дисциплінує групу, сприяє підвищенню самооцінки дитини, здібності усвідомити свої відчуття і почуття, розвиває художні здібності.

Впровадження арт-терапевтичних методик в освітній процес впродовж останнього десятиліття має наукове підґрунтя та набуває професійного характеру. Фахівці, що займаються терапією мистецтвом, намагаються подолати рамки традиційного психоаналітичного підходу, тому кожна така дитина, яка проживає ситуацію інтеграції у світ мистецтва, розглядається як така, що збагачує сукупний потенціал людини новими можливостями і є джерелом всебічного розвитку дитини [2, с. 12]. Таким чином, використання в закладі дошкільної освіти арт-терапевтичних форм та методів у роботі з дітьми з порушенням мовлення сприяє розвитку самостійності, ініціативності, творчості, є запорукою розвитку її пізнавальної активності. А вправи ізотерапії розвивають окомір і координацію рук, фантазію, творче бачення і уяву, завдяки таким вправам по-новому відкривається перед маленькою дитиною світ, що допомагає активізувати та розширити словниковий запас, дає уявлення про нові можливості взаємодії з предметами, дозволяючи встановити граматичні закономірності при описі своїх дій, а також створює потужну психофізіологічну базу для розвитку мовлення. Водночас за допомогою технік ізотерапії

здійснюється позитивний вплив на психоемоційний стан дитини, що сприяє гармонійному розвитку особистості в цілому.

Література

1. Гладуш В.А. Шляхи вдосконалення професійної підготовки логопедів в Україні // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Науковий журнал СумДПУ ім. А.С.Макаренка. 2014. № 17(35). С. 56–65.
2. Литвиненко В.А. Основи арт-терапії : навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Суми : СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2016. 140 с.

Сакова М.Е., студентка спеціальності «Фізична терапія, ерготерапія»
Узун А.В., студентка спеціальності «Фізична терапія, ерготерапія»
Клеценко Л.В., к.пед.н., доцент
*Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»*

КОРЕКЦІЯ УСНОГО МОВЛЕННЯ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ ІЗ МОВЛЕННЄВИМИ ПОРУШЕННЯМИ ЗАСОБАМИ НАЦІОНАЛЬНОГО ФОЛЬКЛОРУ

Мовленнєві порушення – це різні види відхилень від норм мовлення, які проявляються у дефектах артикуляції, вимові, граматиці, лексиці та інших аспектах мови. Це можуть бути функціональні порушення, які виникають без видимих органічних дефектів мови, або ж органічні порушення, пов'язані з патологічними змінами в слизовій оболонці ротової порожнини, носоглотки, голосових зв'язок та інших речовинах. Мовленнєві порушення можуть бути спричинені різними причинами, такими як нерозвиненість або пошкодження нервової системи, генетичні відхилення, травми головного мозку, аутизм, ураження органів зору та слуху, психічні розлади та інші фактори [1]. Мовленнєві порушення можуть виявлятися в різних формах, таких як: заїкання, недостатню артикуляцію звуків, відсутність мовленнєвого розвитку, порушення голосу та інші симптоми.

✓ Корекція усного мовлення старших дошкільників із мовленнєвими порушеннями може бути проведена з використанням засобів національного фольклору, що сприяє зацікавленості та активності дітей під час занять. Наведемо кілька прикладів, як це може здійснюватися з власного практичного досвіду.

✓ Застосування народних казок: спеціаліст(вихователь) повинен вибрати казку, яка має ритмічну структуру та повторення. Захоплюючи дітей цією казкою, спеціаліст звертає увагу на правильне вимовляння окремих слів чи фраз,